

Сп. 5^{III}

III
и III
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

БРАТСКИ ТРУДЪ.

„Бащаго огнище не оставай
Стары обичай не презирай.“

„РАКОВСКИЙ.“

Попѣй ми, Славке ле попѣй ми
Изъ едно гърло два гласа
Изъ една уста двѣ думи. . .

„Народ. нѣня.“

МОСКВА.

ВЪ ТИПОГРАФИИ БАХМЕТЕВА.

1860.

тогъ Аврелианъ Младшии. То смяташе се за единъ отъ величави Охридски епископи. Той е билъ и епископъ на Истрия, а по-късно и на Далмация. Той е билъ и епископъ на Истрия, а по-късно и на Далмация. Той е билъ и епископъ на Истрия, а по-късно и на Далмация.

ОХРИДСКА АРХИЕПИСКОПИЯ.

Охридската Архиепископия е била една отъ най-важните епископии на Балканския полуостровъ. Тя е била и епископия на Истрия, а по-късно и на Далмация. Тя е била и епископия на Истрия, а по-късно и на Далмация.

Овие дни получихме преписана ржкония, коя е любовитна и за вканието отъ секакви места, и за широката властъ отъ Охридската Иерархия. И како во сегашното наше новородение, после скърбиото ни словестно корабоскършение, секой остатокъ е безценетъ каменъ за нажитвекто отъ нашата старина, за това и мне слагаме обязаность да не испущиме случая да обнародиме тая драгоценность.

Не е беша безполезна ако понапредъ фжриме какъ погледъ на тая широка Иерархия. Въ Охридъ понапредъ беша Епископия. Но Юстинианъ за да честитъ отечеството си е направилъ Архиепископия независима (итъ 535 после Хр.). Подвластни на неа епархии (окржги) се споминветъ прибрежната Дакна, втората Македонна, Палонна и Акви, Епархия отъ прибрежната Дакна. Самостоятелността отъ Архиепископната е потвжрдилъ соствора негова грамота (545 п. х.), во коя подвластни епархии се споминветъ Дакна Медитеранна (средиземна), Дакна Рицесна, Тривалина, Дарданна, Горна Мисна и Паонна. Сите Архиепископи бехъ четересетъ и петъ, отъ кои първиотъ (535) Катилванъ, последниотъ Ноасафъ (1767) во време отъ Константинополскиотъ Патриархъ Самуила Византина. Бржготъ отъ тая Архиепископия беша билъ много широкъ. Георги Митрополитъ Молдавски говори, че Молдавската Митрополия се покорявала на Охридската Архиепископия, и че тая се направила самостоятелна

отъ Андроника Палеолога. Ето словата негови: и взятъ Андроникъ) Митрополию Молдавскую съ подслушанія Охрида и устави да будетъ аки Патриархъ якоже есть Охридъ и Кивръ тако и Молдава.* — Охридската Иерархна се распространила на западъ до невероятностъ. Во три грамоти, кои преписахме на Света-Гора во Болгарскиотъ Зографски манастиръ и кои подолу печатаме, се споминивтъ како Охр. Архиеп. Павси даватъ соборна грамота на Тимоѳеа Митрополитъ отъ долина Италия, Сицилиа, Малта, и Далматна Но како во 1566 по Хр. Охрид. Архиепископна можела да има власть на тие места, и кои се тие Албанци и Гърци, кои се споминиветъ во грамотата; това инако не може да решиме, освенъ ако предпознаеме, че во Турското нашествие многу Гърци и Албанци се префарлиха на тие стѣрни, каде имъ се испрацатъ Митрополитъ. Ево що пишеть грамотата:

Πατρις; ἑλέη θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς, πρώτης; Ἰουστινιανῆς; Αχριδῶν,
καὶ πάσης; Βουλγαρίας, Σερβίας καὶ τῶν λοιπῶν.

† Η μετριότης ἡμῶν μετὰ τῆς ἱερᾶς καὶ ἁγίας τῶν ἀρχιερέων τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας ἐν χϞϞ, διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς γράμματος κελεύει πάντας τοὺς τοῦ ἱεροῦ καταλόγου Γραικοὺς τε καὶ Ἀλβανίτας ἱερομονάχους μοναχοὺς, κληρικοὺς τε καὶ σταυροφόρους, ἱερεῖς, ἱεροδιακόνους καὶ ἀναγνώστας, καὶ ἅωπαντας, τοὺς ὑφ' ἑκείνου τῆς ἐκκλησίας, ἵνα ὅποτε βουληθεῖν ὁ πανιερότατος μητροπολίτης πάσης ἰταλικῆς ἐπαρχίας, καὶ τῶν ἐνοριῶν αὐτῆς Απουλίας, Αμπρουτζης, Βασιλικᾶτα, Καλαβρίας Σικελίας, Μελίτης Δαλματίας, ὑπέρτιμος καὶ ἔπαρχος πάσης θύσεως ὁ ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφός καὶ συλλειτουργός τῆς ἡμῶν μετριότητος Κύριος Τιμόθεος συγγροτήσαι Σύνοδον ἐκκλησιαστικὴν καὶ προσκαλέσασθαι τοὺς ἀνωθεν ἐρημένους τοῦ ἱεροῦ καταλόγου, ἐτοιμῶς ἔχειν ἅπαντας, ὅπου ἂν θού-

ληται ὁ προρηθείς ἀρχιερέως ἕκαστος μετὰ τῆς δαπάνης καὶ ἐφοδίων αὐτοῦ, εἴτε ἐν Νεαπόλει, ἢ ἐν Απουλία, ἢ ἐν Αμπρούτζῳ, ἢ ἐν Βασιλικάτῳ, ἢ ἐν Καλαβρίᾳ, ἢ ἐν Μεσσηνίᾳ τῆς Σικελίας, ἢ ἐν Δαλματία ἅπαντας σπουδαίως συναχθῆναι ἐπὶ ἔρω ἀρχίας τε καὶ ἀφορισμοῦ. Ἐτι δὲ διακελευόμεθα πάντας τοὺς ἐν κλήρῳ ὄντας, ἵνα, ὅταν, βουλευθῆτε ὁ εἰρημένος ἀρχιερέως ἐξέναι εἰς Αμπρούτζαν πάντας συνοδοιπορεῖν ἕως τοῦ ἀφικέσθαι εἰς Αμπρούτζαν, ἐκ δὲ Αμπρούτζας ἕως Βασιλικάτα, ἐκ δὲ Βασιλικάτα ἕως Καλαβρίας καὶ καθεξῆς ἐξ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν. ἤτοι τοὺς Καλαβρούς ἕως Μεσσηνίης τῆς Σικελίας, τοὺς δὲ Σικελούς ἕως Μελίτης, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ ἐπανεργεσθαι αὐτὸν συνοδοιποροῦν αὐτῷ ὡς ἄνωθεν ἔφημεν ἐν δὲ τοῖς οἰκίμασι τῶν εἰρημένων ἐκκλησιαστικῶν κατοικεῖν αὐτὸν χορηγούντων αὐτῶν αὐτῷ δαπάνας τε καὶ τὰς ἀναγκαίας χρείας αὐτῷ τε καὶ τοῖς ὑπηρετούμενοις αὐτῷ καὶ τοῖς ἵπποις αὐτοῦ. πάντες δὲ οἱ ἄνωθεν εἰρημένοι ἐκκλησιαστικοὶ ἐγγύως ἀξιοχρέους τῇ προειρημένῃ ἀρχιερεὶ δίδόντωσαν μῆτι φαῦλον κατ' ἐπαρχίας, ἢ ἄτοπον καὶ παράνομον πράξωσιν εἴτε φυγῇ λαθρῶν χρήσονται προφασίζόμενοι ἄνοιαν ὅτινα τοῖνον καλεούμεν γενέσθαι ἐξ ἀποφάσεως ἐπὶ ἔρω ἀρχίας τε καὶ ἀφορισμοῦ. οἱ δὲ μὴ βουλόμενοι τοῦτο ποιῆσαι ἀνυποταξίᾳ δουλεύοντας τῷ ἡμέτερον καθολικῶν πρῶταγμα, ἀλλὰ, καταφρονοῦσι τοῦ ἰδίου ἀρχιερέως, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πανερωτάτου ἀρχιερέως παιδευθῆτωσαν, ἐμβαλλοντας αὐτοὺς ἐν δεσμοτηρίῳ, ὑποδίκους τε ποιήτω τριηρικῇ ποινῇ ἐπὶ χρόνου ὡς ἂν ὀβῆ αὐτῷ καὶ τὰ αὐτῶν πάντα ἱεράτε καὶ βίβλους καὶ ὑπάρχοντα λαμβανέτω, καὶ αὐτῷ δικαιοῦσθω χωρὶς τινὸς ἀντιλογίας. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτων ὀφίλων ἐγένετο καὶ ὁ παρῶν ἔγγραφος τόμος ἀποφασιστικὸς παρὰ τῆς ἡμῶν μετρούτητος καὶ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῶν ἀρχιερέων τοῦ ἡμετέρου πατριαρχείου, καὶ ἐδόθη τῷ ῥηθέντι πανερωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἰταλικῆς ἐπαρχίας καὶ τῶν ἐνοριῶν αὐτῆς, ἤτοι Απουλίας, Αμπρούτζας, Βασιλικάτα, Καλαβρίας, Σικελίας, Μελίτης, Δαλματίας ὑπερίτω καὶ καθολικῷ ἐξάρχω πάσης δύσεως τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετρούτητος, ἐφ' ἔρω ζωῆς αὐτοῦ καὶ καταπραΰσθη μετὰ τῆς ἡμετέρας καθολικῆς σφραγίδος τῷ εὐαγγελισμῷ τῆς ὑπε-

ραγίας δεσποίνης ἡμῶν καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ κρείου πρα-
σίνης καὶ ὑπεγράφη τῇ ἰδίᾳ χειρὶ μετὰ πρασίνης ὡς εἶθιται τῇ
ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ ἐν τῷ πατριαρχείῳ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Αχ-
ριδῶν εἰς θεβαίωσιν καὶ ἀσφαλείαν, ἐπὶ ἔτους ζ ο δ ἀπὸ κτίσεως
κόσμου ἀπὸ δὲ τῆς ἐνοράκου οὐανομίας χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν
α φ ε ζ μηνὶ Ἰουλλίῳ μήτηρ θεοῦ.

Πάσις ἐλέω θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ
πάσης Βουλγαρίας Σερβίας καὶ τῶν λοιπῶν.

ПРЕВОДЪ.

Павсий со Божя милость Епископъ отъ първата Юстини-
ана Охрида, и отъ всички Болгарна, Сърбна и проч.

Нашето смиреник со священноть и светноть Архирер-
ски соборъ отъ нашата во Христа църква, чрезъ настоящето
ни писмо повельвить сите що се отъ священноть епископъ
Гърци и Албанци, священноиноци, иноци, духовни и кърсте-
носци, свещеници, священослужители и чтеци и сите цър-
ковни сановинци, що, кога-то ке поискать преосвященноть
Митрополитъ на свотъ Италиански окръгъ (епархиа), и на
отделите му (епориа) Апулна, Абруджа, Василиката, Кала-
вриа, Сицилна, Малта, Далмацна, Пречестенъ и Ексархъ
(надначалникъ) на свотъ Западъ, во свети духъ възлюбенъ
братъ и сослужитель на нашето смирение Госп. Тимоѳеи да
составить църковни соборъ и да поканитъ горесказаните
люде отъ священноть епископъ, сите да бидеть готови, за
да ходеть по него, кжде ке поискать гореречениотъ свещено-
началникъ (Архирер), секой со свое иждивение (харчъ) и
потребности, или въ Неаполь, или въ Апулна, или въ
Абруджа, или въ Василиката, или въ Калавриа, или въ си-
цилианската Месина, или въ Малта, или въ Далматна, сите
скоро да се собереть, подъ страхъ отъ праздность и отлжч-

вені (афорисмось). Уще повельвиме сите духовни, що, кога ќе поискать реченють священоначаликъ да излезить отъ Апуліа въ Абруджа, сите да сопатствувать со него, дури да стигнеть въ Абруджа; а отъ Абруджа до Василиката, и отъ Василиката до Калавриа; и така потока отъ окръгъ до окръгъ т. е. Калавриците до Сицилската Месина, а Сицилците до Малта. Така и на врацанюто му да сопатствувать со него, како по горе рекохме; и во кжците отъ речените духовни лица тои да преседувать, и да му се даватъ иждивеня и нужните потреби нему и на слугите му, и на койнїите му. И сите горесказаните духовни лица да давають достоверни рачательства на горереченють священоначаликъ, що не ке сторать по окръжките нищо лошо, или неприлично и безаконо; и не ке употребать скришно бегство, подиравнєцємъ се (Профасизомени) че не знаеть.

Ега повельвиме така да бидить непремєно подъ страхъ отъ праздность и отлжвєнє. А тие що не ке искать да сторать това, и не послушвають нашата соборна повєли, уще и презирають самнотъ священоначаликъ, тие нека се наказвєть отъ истинотъ преосвєщени Священоначаликъ, нека се фжрновають отъ него въ темница, нека бидеть подждни на времєно наказвєнє, како тои ке рассудить. Нека имъ зємать нїхните свєщенї рубли, книги, и иманє, и нека ги усвонть безъ никакво противорєченє. И за да се потвждатъ тие се направи и настоящата писмена решителна кнїга отъ нашето смиренє и отъ свєщеннотъ соборъ отъ първосвєщенниците на нашата Патриархїа, и се даде на горереченнотъ преосвєщени Митрополїть отъ Италианската областъ и отъ неговите отдели, т. е. Апуліа, Абруджа, Василиката, Калавриа, Сициліа, Малта, Далматїа, на Преосвєщеннотъ и соборнотъ (каволикось) надначаликъ отъ спотъ Западъ, на възлюбєннотъ во свєти духъ братъ и сослужитєль на нашето смиренє на сичкнотъ му животъ; и се занєчата со нашнотъ соборни печатъ отъ Благовєщенє

отъ пресветата владичица наша и Приснодева Мариа со зеленъ восокъ, и се подписа собственорачно со зелено, како и обичан на нашата църква, въ Патриаршията отъ първата Юстиниана Охрида за увереностъ и потвърждение, въ година 304 (7074) отъ созданиа отъ Мир-овъ, а отъ воплощеніе отъ Христоса Богъ нашъ. 4845 (1566) въ мѣсець юля:

Панси ѿ Божя милость Архиепископъ отъ първата Юстиниана Охрида, и отъ всички Болгариа, отъ Сърбиа и проч.

Ево ржконисать, кой други неколку имена споминивтъ отъ подвластните окръжи на Охридската Архиепископия: тои се найде во Патриархески кодиксъ въ Охридъ.

† С) Охридскѣ прѣстола а Баски Българскѣи, наричеме каляженикѣиша архіепископа (*) изрече ѿсѣгане нашего ѿтечества на мѣсти прѣсно подескою епархіе епископи, дакле сирѣчь Сръбскѣи, Медитераніе сирѣчь Сръбскѣи земља, и дакроніе, сирѣчь, Сръбскѣи земља, до Западна мора, Рипиніе и Прекаліе сирѣчь ѿт ѿднака до Солна, его же гааголетсе Македоніа, и Кавданіе, и Шисіе горнее, сирѣчь ѿ Охрида до Яклана, до Коринала.

Приб. Първъ Болгарски епископъ, по свидетелството отъ Теофилакта, беше преподобни Климентъ во Белница или Древица. Нему беше подарилъ великолевни кѣщи во Дявола, въ Охридъ и Главница Болгарскиотъ царъ Борисъ. Тои ум-

(1) Во първите времена сите Патриархи независими отъ мегю себеси се викале Архиепископи, или найвелики свещеници. Во погорешната грамота Панси се надививтъ епископъ, и се подививтъ Архиепископъ.

ре во време отъ Болг. царь Симеона 6424, или 916 после Хрис. 27 юля. Надгробни неговъ надписъ уще стоить во соборната църква въ Охридъ: *ѿѿка месеца ѿѿана престакине ѿтъ Климетътъ Схригьтъски.*

Ученикотъ отъ Преподобниотъ Климетъ Теофилакть беше Архиепископъ Охридски. Мегю тве Архиепископи се споминветъ неколку Охридъяни.

К. Миладиновъ.